

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN**

DOM
2009-07-06
Meddelad i
Stockholm

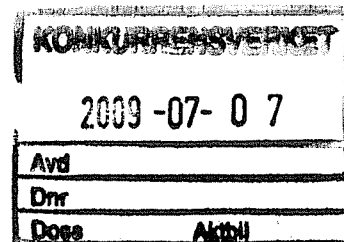
Mål nr
12197-09
Rotel 558

SÖKANDE

D & D Association AB, 556609-8652

Ombud:

Advokat Björn Attnarsson
Cefyra Advokatbyrå
Box 116
294 22 Sölvesborg

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Juridiska enheten
113 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Länsrätten bifaller ansökan och förordnar att Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadsutbildning i fordonsteknik inte får avslutas innan rättelse skett på så sätt att anbud från D & D Association AB prövats i anbudsutvärderingen.

Länsrättens interimistiska beslut den 12 juni 2009 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 441110

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: lansrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Arbetsförmedlingen genomförde en offentlig upphandling av arbetsmarknadsutbildning i fordonsteknik (Dnr Af-2009/055769). I tilldelningsbeslut den 1 juni 2009 anges att Arbetsförmedlingen beslutat att anbudet från D & D Association AB (bolaget) ska förkastas. Som skäl angavs att bolaget inte uppfyller samtliga skall-krav eftersom bolaget inte lämnat uppgift om lärartäthet vid teoretiska moment.

Bolaget ansöker om överprövning och yrkar i första hand att Arbetsförmedlingens upphandling ska göras om. I andra hand yrkas att upphandlingen får avslutas först sedan Arbetsförmedlingen vidtagit rättelse genom att uppta bolagets anbud till slutlig prövning och därefter en ny bedömning av vilket av anbuden som är det för Arbetsförmedlingen mest fördelaktiga. Till stöd för talan anför bolaget bl.a. följande. Bolaget uppfyller det av Arbetsförmedlingen uppställda skall-kravet att lärartäthet ska framgå av anbudet. Av deras anbud framgår att lärartätheten vid teoriavsnitt är 40-40 samt efter kursdeltagarnas behov och individuell studieplan. Av anbudet framgår således att minst en lärare kommer att vara närvarande under samtliga lektioner. Av anbudet framgår vidare att i de fall kursdeltagarna är fler än 10 kommer lärartätheten att bedömas efter individuell kursplan och behov. Detta betyder att lärartätheten är minst 1/10 precis som angivits avseende praktikavsnitt. Eftersom formuleringen är angiven under rubriken lärartäthet och inte explicit anger vare sig praktik eller teoriavsnitt torde inte någon annan tolkning kunna ges än att det avser båda avsnitten. Arbetsförmedlingens slutsats att uppgift om lärartäthet vid teoretiska moment ej framgår är således felaktig.

Arbetsförmedlingen har i yttrande bl.a. anfört följande. Bolaget har inte angivit någon lärartäthet vad avser teoriavsnitten, utan endast angivit att fördelningen av lärarledd tid och självstudier kommer att uppgå till 40/40

lärarledda. Bolaget har vidare anfört att det genom vad som angivits angående lärarledd tid avseende teoriavsnitten också framgår att lärartätheten för teoriavsnitten uppgår till minst en lärare per tio kursdeltagare. Arbetsförmedlingen anser dock att det saknas stöd för att uppfatta formuleringarna i anbudet på det sättet. Det framkommer t.ex. inte att formuleringen ”vid fler deltagare än tio kommer lärartätheten att bedömas efter individuell kursplan och behov” avser teoriavsnitten. Det saknas således i vart fall uppgift om antal lärare på heltid i förhållande till antalet deltagare i de teoretiska momenten vilket uttryckligen krävs i förfrågningsunderlaget. En klar uppgift om lärartäthet är av stor vikt för att Arbetsförmedlingen överhuvudtaget ska kunna utvärdera vilket anbud som är mest fördelaktigt.

Om länsrätten skulle finna att ett ingripande ska göras anser Arbetsförmedlingen att det vore ett för stort ingrepp med alltför omfattande skadeverkningar att förordna om att upphandlingen ska göras om. Arbetsförmedlingen yrkar vid sådant förhållande att ingripandet mot upphandlingen då ska ske endast genom att det förkastade anbudet ska förklaras uppfylla angivna skall-krav och tas upp till utvärdering.

Länsrätten beslutade den 12 juni 2009 att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

DOMSKÄL

I 1 kap. 9 § LOU stadgas följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 16 kap. 1 § första stycket LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

I 16 kap. 2 § första stycket LOU föreskrivs följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 §

eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredningen i målet

Arbetsförmedlingen har i förfrågningsunderlaget under avsnitt 3.2.3 "Lärartäthet" angivit följande. Anbudet skall innehålla uppgifter om vilken lärartäthet som leverantören erbjuder, dvs. antal lärare på heltid i förhållande till antalet deltagare i såväl praktiska som teoretiska moment, t.ex. $1/10 = 1$ lärare per 10 deltagare. Anbudet skall även innehålla uppgift om hur fördelningen av lärarledd undervisning och självstudier ser ut, t.ex. $30/10 = 30$ lärarledda timmar och 10 timmar självstudier.

Bolaget har i sitt anbud, under rubriken lärartäthet, angivit följande.

- Vid teoriavsnitt är 40/40 lärarledda samt efter Kd's behov och individuell studieplan.
- Vid praktikavsnitt 1 lärare på 10 Kd samt vid behov (40/40).
- Lärartätheten kan komma att ändras efter fastställande av individuell kursplan.
- Vid fler kursdeltagare än 10 kommer lärartätheten att bedömas efter individuell kursplan och behov.
- Lärare finns i lokalerna från 07.00 till 18.00 måndag till torsdag och 07.00 till 16.00 fredagar.

Länsrättens bedömning

Frågan i målet är om Arbetsförmedlingen haft fog för att utesluta bolaget från upphandlingen på den grunden att bolaget inte angivit lärartäthet i enlighet med de i förfrågningsunderlaget uppställda skall-kraven.

Länsrättens överprövning av ett upphandlingsförfarande utgör en kontroll av om det på grundval av de klagomål som sökanden har framfört i målet finns anledning att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Grund för att ingripa mot en upphandling kan föreligga om det visas att den upphandlande myndigheten har åsidosatt någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i samma lag. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att denne lidit eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot LOU.

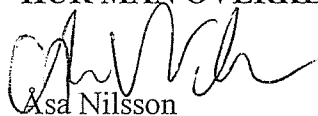
De krav som den upphandlande enheten ställer i förfrågningsunderlaget kan uttryckas i så kallade skall-krav vilka, till skillnad från så kallade börkrav, är ovillkorliga för att anbudet ska kunna komma i fråga för antagande. Ett anbud som inte uppfyller samtliga ställda skall-krav får inte antas eftersom detta skulle strida mot principen om likabehandling av anbudsgivarna. Detta framgår bland annat av EG-domstolens praxis (jfr t.ex. mål C 243/89, kommissionen mot Danmark).

Bolaget har i sitt anbud tydligt angivit att lärartätheten vid praktikavsnitt kommer att vara en lärare på tio kursdeltagare. Samma formulering har dock inte använts för de teoretiska avsnitten. Länsrätten konstaterar dock att bolaget har angivit att samtliga teoriavsnitt kommer att vara lärarledda. Vidare anges i anbudet att lärartätheten kommer att bedömas efter individuell kursplan och behov i de fall kursdeltagarna är fler än tio. Punkten är till skillnad från första och andra punkten visserligen inte specificerad till en viss typ av avsnitt, varför det finns ett visst utrymme för tolkning av huruvida bolaget genom sin formulering åsyftat de teoretiska eller de praktiska avsnitten. Länsrätten finner emellertid, mot bakgrund av att det aktuella avsnittet i förfrågningsunderlaget har rubriken lärartäthet samt att bolaget under de två i övrigt relevanta punkterna uttryckligen specificerat vilket av de två avsnitten som åsyftas, att det av bolagets anbud med erfor-

derlig grad av tydlighet framgår att bolaget kommer att ha en lärartäthet om minst en lärare på tio kursdeltagare på såväl de teoretiska som de praktiska avsnitten. Det i målet aktuella skall-kravet får därigenom anses uppfyllt varför bolaget har uteslutits på en felaktig grund.

Med hänsyn till att bolaget blivit felaktigt uteslutet vid kvalificeringen, finner länsrätten att bolaget har lidit eller kan komma att lida skada. Förutsättning för ingripande enligt 16 kap. 2 § LOU föreligger således. Bristerna är av sådan art att Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadsutbildning i fordonsteknik ska rättas på så sätt att bolagets anbud ska prövas i anbudsutvärderingen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV3109/1a).

Åsa Nilsson

länsrättsfiskal

Föredragande har varit länsrättsnotarien David Vikström.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

